

Crònica de les activitats de l'any 2008 de la Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Salomó Marquès Sureda

President de la Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana
<<http://she.iec.cat/>>

SEMINARIS I SIMPOSIS

L'escoltisme: cents anys d'un projecte educatiu jove

Aquest Seminari es va celebrar a Mallorca els dies 13 i 14 de març. Anava destinat principalment a responsables i caps de l'escoltisme, estudiants de magisteri, pedagogia, psicopedagogia i educació social. El va organitzar el Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques en cooperació amb el Servei d'Activitats Culturals de la UIB i la Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana.

El programa del Seminari va ser el següent:

Dia 13

12 h. Presentació del curs: Bernat Sureda, Director del Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques.

12.30-14 h. Conferència inaugural. L'escoltisme i la renovació educativa de l'Escola Nova. Josep González-Agàpito. Universitat de Barcelona

16.30-18 h. L'escoltisme i els reptes de la societat actual. Anàlisi i prospectiva, Daniela de Miniac. Vicepresidenta de la Regió Europea de l'Associació Mundial de Guies Escoltes

18.30-20.30 h. Taula rodona: La situació actual de l'escoltisme a Mallorca. Representants dels diferents grups escoltes.

Dia 14

9.30-11 h. L'escoltisme mallorquí al segle XX. Miquel March Manresa. Historiador i membre del Grup d'Estudis d'Història de l'Educació de la UIB. Mateu Cerdà Martín. Historiador i inspector d'educació.

11.30-13 h. Les polítiques de joventut a les Illes Balears i la funció de l'escoltisme. Josep Lluís Riera, del Moviment Escolta i Guiatge de Mallorca.

13 h. Cloenda del curs.

Renovar l'educació. Canviar la Societat. L'educació a Catalunya durant la Transició Democràtica 1970 – 1983

Aquest Seminari es va celebrar el 4 d'abril de 2008 organitzat per la Secció de Filosofia i Ciències Socials i Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana, amb el programa següent:

9.30 h. Mots d'obertura i benvinguda.

Pere Darder. President del Consell Escolar de Catalunya. Josep González-Agàpito. President de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'Institut d'Estudis Catalans.

9.35-10.15 h. Ponència

Anàlisi i balanç de la Transició

Pere Ysàs. Departament d'Història Moderna i Contemporània. UAB

10.15-11 h. Debat

11-11.30 h. Pausa i cafè

11.30-12.15 h.

Política, societat i educació a la Catalunya de la Transició

Josep González-Agàpito. Departament de Teoria i Història de l'Educació, UB.

12.15-13 h. Debat

13-14.30 h. Pausa i dinar al claustre

14.30-15.15 h.

El procés d'integració de les escoles renovades a la xarxa pública

Antoni Poch, A. M. Rosa Sensat

Sara Blasi, Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

15.15-16 h. Debat

16-16.15 h. Pausa i cafè

16.15-17 h. Estudi monogràfic

Renovar la formació del magisteri. L'experiència de l'Escola de Mestres de Sant

Cugat

Pilar Benejam, Universitat Autònoma de Barcelona.

17-17.45 h. Debat

17.45-18 h. Cloenda

Joventut, família i valors en temps canviants

El 3 de desembre es va celebrar el Seminari commemoratiu del centenari de la Junta de Protecció a la Infància amb una jornada sobre *Joventut, família i valors en temps canviants*. Organitzat per la Secció de Filosofia i Ciències Socials i el Centre d'Estudis Jurídics i Formació especialitzada del departament de Justícia amb la participació de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Societat Catalana de Pedagogia i Societat d'Història de l'Educació. Les dues ponències varen tractar de «La Junta de Protecció a la Infància de Barcelona, 1908-1985. Algunes claus del seu funcionament institucional i recorregut històric» per Carlos Sánchez i «Joventut, família i valors en temps canviants», per Lluís Sáez i Giol.

PUBLICACIONS

Revista *Educació i Història*

La revista ha passat de ser anual a bianual. El número 11 (gener-juny) va ser el primer d'aquesta nova etapa. El tema monogràfic estava dedicat a *L'educació en la Segona República* i s'hi oferien part de les comunicacions exposades en els seminaris que l'any anterior havia organitzat la Societat.

El pensament educatiu republicà, utopia o realitat?, Antonio Molero.

L'actualitat del pensament educatiu republicà, Antoni J. Colom.

Els orígens del pensament educatiu de la Segona República, Eugenio Otero.

Les escoles en el temps de la guerra. L'aplicació del CENU a l'ensenyament primari a Granollers 1936-39, Rosa Serra.

Entre l'entusiasme i l'obstruccionisme: la realitat de l'escola valenciana durant la Segona República (1931-1939), Maria del Carmen Agulló.

L'educació a Catalunya durant la Guerra Civil. L'escola de Tarragona, M. Isabel Miró.

En l'apartat d'assajos i estudis es publicava la conferència que Willem Frijhoff va impartir en les XVIII Jornades d'Història de l'Educació celebrades a Banyoles el novembre del 2007 que duia per títol *Història de l'educació. Un balanç de l'evolució historiogràfica*.

Els comentaris de Josep González-Agàpito sobre els llibres de Conrad Vilanou *Sentit pedagògic de Balma* i la ressenya de Salomó Marquès sobre la col·lecció d'*Els llibres de la nostra escola* omplien l'apartat de ressenyes i bibliografia.

El número 12 (juliol-desembre) estava dedicat a *La Guerra Civil i el tancament de la política educativa republicana* amb els articles següents:

Conseqüències de la Guerra Civil: la depuració i l'exili interior del magisteri, Juan Manuel Fernández Soria.

Sobre l'exili del magisteri republicà (1936-39). Reflexions i suggeriments, Salomó Marquès.

L'educació a Mallorca a l'època de la Guerra Civil: els canvis a la cultura escolar, Bernat Sureda.

En l'apartat d'assajos i estudis *L'ensenyament de les llengües modernes entre 1876 i 1939*, d'Immaculada Rius i *Impremtes i publicacions periòdiques, instruments educatius del moviment franciscà a Mallorca durant la Segona República*, de Pere Fullana.

Un nou apartat dedicat a documents s'estrenava amb el text *L'anàlisi del CENU en un discurs de Josep Puig i Elias*, amb la presentació de Josep González-Agàpito.

La revista es pot consultar a text complet a: <<http://publicacions.iec.cat>>.

Butlletí Informatiu d'Història de l'Educació

Continuant amb la política informativa d'activitats, publicacions i congressos han aparegut els números 24 i 25 del Butlletí Informatiu gràcies a la dedicació i a l'interès dels companys de l'Àrea de teoria i Història de l'Educació de la Universitat de les Illes Balears. Els butlletins es poden consultar a la pàgina: <<http://www.uib.es/depart/dce/theducacio/gedhe/butlleti.html>>.

Pedagogia, política i transformació social

Seguint la política de publicacions de la Societat es va publicar el llibre coordinat per Jordi Monés, *Pedagogia, política i transformació social (1900-1917). L'educació en el context de la fundació de l'Institut d'estudis Catalans*. Va

ser l'aportació de la nostra Societat a la commemoració del centenari del naixement de l'IEC.

El llibre consta d'onze capítols escrits per diferents experts que tracten els temes següents:

1. *El moviment de renovació pedagògica pública i privat*, Salvador Domènech.
2. *La formació del mestre en el marc de la modernització del sistema educatiu*, M. Lluïsa Gutiérrez.
3. *La introducció del català a les institucions educatives*, Jordi Monés.
4. *Enllà del Noucentisme: lectura pedagògica de l'arquitectònica d'Eugeni d'Ors*, Conrad Vilanou.
5. *Església, cultura i educació*, Ramon Tarrós.
6. *Les propostes educatives dels diferents sectors del moviment obrer. Catalunya 1900-1917*, Pere Solà.
7. *Feminisme i educació a l'inici del segle XX*, Esther Cortada
8. *Les influències dels corrents internacionals de l'Escola Nova*, Xavier Laudo i Jordi Monés.
9. *La formació professional*, Jordi Monés.
10. *La problemàtica de la infància desvalguda. Projecte de reinserció i escolarització*, Montserrat Alay.
11. *Les colònies escolars i altres iniciatives paraescolars en el context de la fundació de l'IEC*, Pere Soler.

ASSEMBLEA I REUNIONS DE LA JUNTA DE GOVERN

El 21 de febrer es va celebrar l'Assemblea de la Societat. A més de les qüestions preceptives (aprovació de l'estat de comptes, etc.) el fet més destacable foren, per una part l'aprovació provisional del pla triennal d'activitats i el nou impuls que es dona a la revista *Educació i Història* que passa a ser bianual i que es va incorporant als diferents índex de qualitat. Les reunions de la Junta es celebraren, tal com estava previst, el maig i el setembre.

PARTICIPACIÓ EN LA SECCIÓ DE FILOSOFIA I CIÈNCIES SOCIALS DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

La Societat, a través del seu president i del president Honorífic, ha participat en les reunions mensuals de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'Institut d'Estudis Catalans i en les sessions plenàries en què participa com a Societat Filial.